A°. 1827. N°. 66

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 5 Junij.

PETERSBURG, den 7 Mei.

Volgens het laatste berigt van het leger van Georgie, trekken de Russische troepen voorwaarts in de provincie Erivan. Er hebben eenige schermutselingen met de Perzen plaats gehad en een gevecht tusschen de Kozakken en de Koerdische ruiterij, waarbij de laatste op de vlugt gedreven is en 80 man verloren heeft.

PARYS, den 31 Mei.

In de zitting van gisteren heeft de kamer der afgevaardigden de staatsbegrooting van 1828 met 204 tegen 69 stemmen aangenomen. Onder de stemming hebben een aantal leden afscheid van elkanderen genomen, daar de tegenwoordige sessie ten einde is geloopen.

Men verhaalt, dat in een geheim committee van de kamer der afgevaardigden, van den 29. Mei, de heer *Cambon* de vergadering opmerkzaam heeft gemaakt op het gerucht, dat de onlangs benoemde commissie van negen leden, *om, in opzigt tot de dagbladen, voor de eer der kamer te waken*, zich had voorzien van eenen secretaris, die bij de kamer geheel onbekend was, en dat die secretaris duizend kroonen traktement had. De heer *Cambon* zou gevraagd hebben met welk regt de commissie een secretaris benoemd had om te verrigten hetgeen de kamer aan *haar* opgedragen had; dat derhalve de verdediging van de eer der kamer, niet eens op negen leden berustte, maar van een geheel onbekenden afhing. Men wist van hem niets; alleen had men sinds veertien dagen in de kamer bij den *Moniteur* iemand zien zitten, met wien de *Moniteur* zelde niets te doen te hebben, en die gedurende de zitting aanteekeningen had gemaakt. Men verhaalt verder, dat onderscheidene leden den heer *Cambon* in zijne aanmerkingen bijgevallen zijn, en dat de vergadering opheldering van de zaak gevorderd heeft.

De heer *de la Boësierre*, op wiens voorstel de bedoelde commissie is geschapen, zou gezegd hebben, dat de commissie, vermits zij het gevorderde zelve niet kon verrigten, zich werkelijk van eenen secretaris had voorzien, die belast was met het nagaan der dagbladen en het aanteekenen, in een register, van de onbetamelijke artikels, waarover de commissie rapport zou kunnen te doen hebben. Een der leden moet daarop aangemerkt hebben, dat het eene zonderlinge verzameling zou worden die van alle smaadredenen, omtrent eenig lid der kamer gedaan, en dat het na verloop van eenige jaren een aardig reclien zou wezen, maar wellgt niet zeer aangenaam voor de belanghebbenden; dat zoo de commissie een secretaris aangesteld had, die secretaris weder een klerk zou kunnen aanstellen, en in welke handen zou dan de verdediging der afgevaardigden eindelijk komen? Niemand wist te verklaren op welken grond de commissie een bezoldigden post had geschapen en uit welke fondsen het traktement van den secretaris zou betaald worden. Men verzekert, dat de heer *Dupont* gezegd heeft dat men wel wist, dat hij zijns ondanks lid van de commissie was, tegen welke hij gestemd had; doch dat hij eens benoemd zijnde, gemeend had niet te moeten weigeren; dat hij aan de vergadering gaarne zou vertellen, wat hij wist. Eens was hij in de commissie, welker zamenkomsten hij niet geregeld bijwoonde, gekomen en toen had hij eenen heer zien zitten met een stapel dagbladen en een ongestempeld register voor zich. Op zijne navraag had men hem geantwoord, dat die heer de secretaris der commissie was, en zoodoende had hij vernomen, dat de commissie eenen secretaris had. De heer *Curzai*, een ander lid der commissie, moet getracht hebben de benoeming van eenen secretaris te verdedigen, en daarbij aangemerkt, dat vermits hij geen vast werk had, zijn traktement ook geen bepaald bedrag had. Onderscheidene leden moeten daarop uitgeroepen hebben, dat zoo die vreemdeling, welke tegen het reglement in de kamer was, niet openbaarlijk betaald wierd, het nog erger was, vermits hij zijn loon dan uit geheime fondsen moest trekken. Op dringend verlangen van de kamer, moet daarop verklaard zijn, dat de commissie om een lokaal en registers gevraagd had, en dezelve haar toegestaan waren; doch, wat den secretaris betrof, dat diens traktement niet op de begrooting van de kamer zou gebragt worden. Hierop moet een voorstel gevolgd zijn, om geen nieuw bediende bij de kamer aan te stellen en geen vreemdeling toe te laten. Dit voorstel moet door den minister van justitie bestreden, maar niet te min, doorgegaan zijn. Men heeft den onbekenden ook niet meer bij de zittingen gezien.

— De regtbank heeft zich gisteren bezig gehouden met het verzoek der hertogin *van Ragusa*, (*Marmont*,) om scheiding van goederen van haren man te verkrijgen. De weigering van een opgekomen schuldeischer heeft aanleiding tot hevige debatten gegeven. Na het publiek ministerie, hetwelk ten voordeele der hertogin was, gehoord te hebben, heeft de regtbank de uitspraak tot aanstaanden Vrijdag uitgesteld.

— Zie hier een der artikels van het ministeriele avondblad van heden:

» De *Courier Français* zegt, dat het leven van *La Rochefoucault-Liancourt*, hetwelk door zijnen zoon *Frederik Gaëtan* in het licht gegeven, een gedenkstuk is, door kinderliefde aan de deugd gewijd. — Hier heeft men eenige staaltjes uit het leven van den heer *Liancourt* volgens zijnen zoon:

» Hij was een der eersten, die goederen van de geestelijkheid kocht; hij ondersteunde het voorstel, om de kloosters te vernietigen; hij droeg voor, het aandenken aan den nacht van den 4. Augustus te vereeuwigen.

» De heer *Gaëtan* zegt ten slotte:

» Hij heeft tot den laatsten oogenblik toe de kerkelijke heilmiddelen afgelagen; hij hield ze niet voor waar; » » het zijn menschelijke uitvindingen," zeide de heer de *Liancourt*, terwijl hij er bijvoegde: » » daar is meer dan een katholijk, die start met de inwendige overtuiging der waarheden van het protestantismus." "

» Zoo beantwoordde het uiteinde van dien man aan zijn gansche leven! . . . roept het dagblad uit.

» En de lijkkist, zegt de heer *Gaëtan*, werd in het slijk geworpen! . . Hier over verheugt de tolk der jezuiten zich dus nog.

— Door buitengewone gelegenheid, heeft men Portugeesche dagbladen van den 19. Mei ontvangen. Het bulletin, door de geneesheeren van de regentesse in de officiele courant van den 16. Mei openbaar gemaakt, behelst, dat de staat der gezondheid van H. K. H. nog eenen gestrengen leefregel vordert; doch dat er alle hoop is, dat de buitenlucht, welke zij zal gaan genieten, zoodra hare krachten het toelaten, volkomen herstel zal aanbrengen.

Dit bulletin is het laatste, dat uitgegeven is; de couranten van den 17., 18. en 19. Mei bevatten hoegenaamd geene tijdingen omtrent de gezondheid van H. K. H.

— Men leest in een dagblad uit de zuidelijke departementen het volgende:

» Onze correspondent uit Madrid schrijft ons, dat zich in de gebergten van Aragon weder eenige Spaansche opstandelingen hebben vertoond; doch dat de koninklijke vrijwilligers deze nieuwe benden aangevallen, er eenige gedood en de overigen verstrooid hebben.

» Op den weg van Puerto Santa Maria, is een rijtuig door drie struikroovers te paard aangevallen; die zich in het rijtuig bevonden, hadden geweren en schoten op de roovers, die daarop de vlugt namen. De diligence van Sevilie op Madrid is dezer dagen nabij Cordua geplunderd door 24 dieven, van welke er 17 te paard waren.

Van eenen anderen kant meldt men uit Madrid, dat de sterkte van het Spaansche leger tegen de Portugeesche grenzen [illegible] had uitgestrooid dat hetzelve 30,000 man bedroeg, en de menschelijke desertie, welke er heeft plaats gehad, bedraagt naauwelijks 9000 man.

LONDEN, den 2. Junij.

In de zitting van het Hoogerhuis van gisteren, vroeg de markies van *Landsdowne* den graaf *van Winchilsea*, hoe het gelegen was met deszelfs motie betrekkelijk den toestand der natie, ten gevolge der benoeming van het tegenwoordige ministerie. Het parlement stond te gaan scheiden en het was dus van belang te weten, of de graaf voornemens was zijne motie nog voor dien tijd te doen. De graaf *van Winchilsea* stelde te kennen, dat hij de bedoelde motie nog niet doen kon; dat hij den dag daarvan ook nog niet kon opgeven; maar bijtijds zou waarschouwen.

— De gemeenteraad van Londen heeft laten vragen wanneer het den Koning zou gelegen komen, het dank-adres wegens de jongste gebeurtenissen met het ministerie te ontvangen. De Koning heeft laten antwoorden, dat hij wegens ongesteldheid het adres thans niet kon ontvangen, en wanneer de gelegenheid daartoe mogt gekomen zijn, dit zou laten weten. Men leidt hieruit af, dat het adres den Koning niet aangenaam is en hetzelve dus wel niet zal worden aangeboden.

— 's Konings boodschapper, de heer *Warron*, is met brieven van Konstantinopel en Weenen aangekomen.

— Toen men het werk van den doorgang onder de Theems dacht te boven te zijn, is er onverwachts een lek in gekomen. Gisteren was het na veel moeite gelukt, die lek te stoppen en het water grootendeels uit te pompen; doch naauwelijks was dit geschied of het water drong er op nieuw binnen. Bij onderzoek bleek, dat door de persing een groot gat was ontstaan, welks digting veel werks zal vereischen.

— Er zijn heden couranten uit Lissabon tot den 24. Mei. Volgens dezelve wordt de Prinses-Regentes van Portugal als hersteld beschouwd. — Voor de staatsbehoeften van Portugal is eene leening gesloten.

BRUSSEL, den 2. Junij.

Op de openbare audientie, welke Z. M. de Koning den 30 Mei ll. te Brussel heeft gegeven, vertoonde zich een soldaat, die van het schip *de Waterloo*, uit Engeland, gedeserteerd was; hij had de stoutheid van in persoon een request aan den Koning aan te bieden. Den volgenden dag, zoo als wel te voorzien was, werd hij als deserteur gearresteerd, en is, zoo men zegt, naar het depôt voor de koloniale troepen, hetwelk zich te Harderwijk bevindt, vervoerd geworden, ten einde van daar met de eerste bezending troepen naar Batavia te worden geëxpedieerd.

— Z. K. H. prins *Frederik der Nederlanden*, die zich thans te Berlijn bevindt ter bijwoning van de huwelijksfeesten van zijnen schoonbroeder, wordt tegen den 8. of 10. dezer maand te Brussel terug verwacht.

Mengelwerk.

OVER HET BESTUUR VAN SPANJE IN DEZELFS KOLONIEN.

Er is niets, dat meer de noodzakelijkheid eener hervorming bewijst, an tastbare daadzaken, die van het voorafgaande kwade getuigen, — zoo als de aflaatkraan en de godvergetene Pausen, hunne zonen en neven en de diepe onkunde nopens de oorkonden van ons geloof, in de 15. en 16. eeuw om de geloofszuivering; — de *Inkwisitie*, bloedraad en geloofs-vervolging om de *Nederlandsche* omwenteling; en de misdaden van eenen ELIO, EGUIA en dergelijke monsters, om de herstelling der *Spaansche* constitutie in 1820 te regtvaardigen. Zoo is het ook met *Spanje's* heerschappij over de Nieuwe Wereld en de afschudding van dat juk door hare volksplantingen gelegen. Geen land heeft zoo lang de diepste, verachtelijkste slavernij moeten verduren, dan die gezegende deelen van *Amerika*, waarin de natuur zich als 't ware uitgeput heeft, om den mensch alles te schenken, gelijk de mensch, om zijn' natuurgenoot tot den rang van een dier te vernederen. — Men wist dit wel reeds lang te voren, dooh thans heeft een toeval ons de meest overtuigende bewijzen daarvan in handen gegeven, als 't ware door de Voorzienigheid zelve verschaft, om den opstand van dat land te regtvaardigen.

Reeds in de eerste helft der achttiende eeuw deden de beide reizigers Don JUAN en ULLOA, op last der Spaansche regering, benevens de *Fransche* geleerden BOUGUER, GODIN en CONDAMINE een' togt naar *Peru*, ter meting van een' graad der middaglijn aan den evenaar. Deze beide geleerde *Spanjaarden*, die ten gevolge des met *Engeland* opgekomenen oorlogs, waardoor geheel *Peru* in rep en roer was, verscheidene gedeelten van dat land bezochten, gaven daarvan eene belangrijke reisbeschrijving in 't licht, die algemeen bekend, en in de meeste bekende *Europische* talen, ook in de onze, is overgebragt. Doch behalven dit aan het publiek medegedeelde reisberigt, deelden zij ook aan hunne zenders, de *Spaansche* regering, geheime berigten mede nopens den staatkundigen toestand der volkplantingen, die echter de *verstandige Spaansche* ministers, niet als middelen tot herstel gebruikten, waartoe zij bestemd waren, maar verdonkerden en achter 't slot leiden. Meer dan eene halve eeuw lagen deze stukken dan ook in de archiven te *Madrid*, tot een toeval dezelve in handen bragt van den Roomschgezinden *Engelschman* BARRY, die in *Spanje* opgevoed is, en daar langen tijd heeft gewoond. Hij heeft dezelve letterlijk in het oorspronkelijke *Spaansch*, doen afdrukken, en is van meening, daarvan eene *Engelsche* vertaling te geven. Uit deze berigten nu, gesteld door mannen, die geen belang alzoo hadden, om de zaken [illegible] en waartoe zij door [illegible] en betrekkingen behoorden, in een ongunstig daglicht te plaatsen, wordt ons een tafereel opgehangen van het bewind dier mogendheid over *Amerika*, en bepaaldelijk over *Peru*, hetwelk elk regtgeaard hart met verontwaardiging tegen zulke verdrukkers, en met verwondering over het geduld, gedurende drie eeuwen, van zulke verdrukten vervult.

Vooreerst werd het *Regt*, niet in 't geheim, niet in enkele gevallen, maar *openlijk* en genoegzaam *altijd* verkocht. De onderkoning ging daarin voor, en daar niemand hem rekenschap vragen durfde op duizend uren afstands van het Moederland, en hij dus *onbepaald* gebieder was, — daar hij voorts geen belang had in een land, waar hij zich slechts zoo veel mogelijk trachtte te verrijken, en dan heen te gaan, — zoo is het te begrijpen, hoe alleen dezulken, die schatten genoeg bezaten, om dezen landvoogd om te kopen, hunne zaak konden winnen, hetzij die regt of verkeerd was. De leden der geregtshoven volgden dat voorbeeld, met dat onderscheid, dat hier de tax van omkooping, die bij den onderkoning zelfde rond beliep, veel lager was. Het geheele hof verkoos iemand uit dezen midden als agent om met de geschilvoerende partijen te onderhandelen, hoeveel zij wel voor eene gunstige uitspraak zouden willen geven. Wanneer men dezen had uitgehoord, en dus wist hoe veel hij geven wilde, verhaalde [illegible] den ander, en vroeg hem of hij er niets op kon leggen; en zoo [illegible] de hoogste bieder de zaak.

Maar niet alleen onderkoningen, regters en andere magistraatspersonen of *corregidors* (districts-commissarissen) waren echter beulen en bloedzuigers, en wel in nog hoogere mate dan de eerstgenoemde personen. Gelijk genen voornamelijk hunne magt misbruikten tegen die in *Amerika* geborenen van *Spaanschen* bloede (*Kreolen*), dus achtten zich de laatsten nog vrij wat meer geregtigd, om de arme inboorlingen of *Indianen* te verdrukken die de eerste *Spaansche* ontdekkers hunners met wisten, of zij als apen of menschen moesten beschouwen. Drie voorname gruwelen treffen ons in hunne behandeling dezer menschen, de *repartimientos*, de *mita's* of mijnwerken en dwangarbeid, en de afpersingen der geestelijken.

De *repartimientos* waren eene verdeeling van goederen onder de *Indianen*, die deze tegen geld *gedwongen* waren te nemen. In vorige jaren bestond er wel in *Pruissen* en *Frankrijk* eene soort van gedwongen zoutlevering, waardoor de menschen voor hunne huishouding eene zekere hoeveelheid (in *Frankrijk* grof en slecht) zout moesten nemen, doch dit was hoe eene eerste behoefte des levens; in *Amerika* waren het duizenderlei overtolligheden, die de lieden, zonder ze te kunnen gebruiken, genoodzaakt waren te nemen. De *corregidor* was naauwelijks tot zijn ambt benoemd, of hij kocht in de hoofdstad *Lima* bij de winkeliers op krediet het slechtste van hunne goederen, welke zij aan niemand kwijt konden worden. Met geheele balen en pakken beladen, ging dan de waardige ambtenaar naar zijn regtsgebied, reisde de dorpen van hetzelve rond, riep alle de namen der magtspersonen op, en *zeide hun aan*, hoe veel zij te nemen hadden, zonder hunne behoeften in het minst in aanmerking te nemen. Vergeefs waren hunne bittere jammerklagten, vergeefs beweerden zij, dat er in het geheele dorp zoo veel geld niet was, dat men nooit zulk eene zware som betaald had, — het was alles vergeefs, men dreigde met de zwaarste straffen geval van wanbetaling. Aldus kwamen de zonderlingste contrasten bijeen; een halfnaakte Indiaansche muilezeldrijver moest eenige ellen fluweel of godstof koopen, ter som van 40 of 50 *Spaansche* matten; een ander, die barrevoets liep, kreeg een dozijn paar zijden kousen; een derde, die naauwelijks om den rook in zijne hut kon zien, een gros brillen of zware ijzeren grendels voor eene deur, die nooit gesloten werd en waar niets te stelen viel; een ander *Indiaan*, zonder baard, moest scheermessen, weder anderen kaarten, dobbelsteenen, knoopen, *Spaansche* boeken koopen, die zij nooit gebruikten. Aldus beschermde *Spanje* zijne fabrieken! Het eenige, dat dezen maatregel verzachtte, of liever deszelfs uitvoering mogelijk maakte, was dat men derdehalf jaar uitstel van betaling verleende.

Doch de *corregidors* bezochten de dorpen buitendien wel meer, om de menschen geld af te halen: dit geschiedde dan echter niet zoo openlijk gewelddadig. Nu hadden zij noodige dingen bij zich voor de *Indianen*, die ook zelve uitzoeken mogten, maar vooreerst nog niets van den prijs vernamen. Hadden zij *gekozen*, dan werd die geroemd en was geweldig hoog, daar niemand iets verkoopen mogt buiten de *corregidors*.

De *mita* was echter nog veel erger dan de *repartimientos*. Elk dorp moest jaarlijks een zeker aantal menschen leveren, hetzij voor den mijnarbeid in de goud- en zilvergroeven, hetzij voor de verschillende bedrijven op het land of in de steden, waartoe de *Spanjaarden* veel te traag waren. Het heette, dat hunne taak met één jaar afliep; maar daar het armzalige loon van *achttien Spaansche* matten (45 gulden) in een jaar, waarvan er nog *acht* aan belasting voor den Koning afgingen, behalve nog voor de knevelarijen der H. Moederkerk, (waarvan wij straks zullen spreken,) den armen *Indiaan* noodzaakten schulden te maken, die hij nooit in geld kon, en dus in werk moest afdoen, daar voorts alle dagen, waarop hij wegens ziekte of door andere beletselen niet werken kon, hem op het einde des jaars werden toegerekend, zoodat hij die in een volgend moest inhalen. Zoo was hij indedaad een mijnslaaf voor zijn leven, daar hij alle jaren zijne schuld grooter maakte, en uit den aard der zaak maken moest. Ja, wat de ijsselijkheid van dezen maatregel nog vermeerdert, de kinderen moesten, na den dood des vaders, voor de achtergelatene schuld werken, tot dat de laatste penning betaald was, dit is van geslacht tot geslacht. Van daar ook, dat, wanneer een aantal dier ongelukkigen voor dat werk werd geprest, het geheele dorp voor eeuwig met lijkmisbaar van hen afscheid nam.

De derde knevelarij was die der geestelijkheid. Vooreerst weet men van elders, dat de vergeving der zonden verpacht werd en dat men die aan de arme, kinderlijke, eenvoudige *Indianen*, zoowel als de wellustige en trotsche *Spanjaarden* zeer duur liet betalen. Want elke pachter en onderpachter moest rijkelijk betaald [illegible] zelve: deze moest men onderhouden en hare bijzitten buitendien. Dat de *Roomsche* priesters in dit wellust ademende klimaat de onmenschelijke wet van GREGOOR VII. wegens den ongehuwden staat overtreden, en bij verbod van *wettige* verbintenis eene *onwettige* aangaan, zal geen redelijk denkende hun als eene zoo bijzondere misdaad toerekenen, en zij volgen daarin de, helaas! algemeene zeden des lands; — maar dat hij voor deze bijzit zoo wel als voor zich zelven, de arme *Indianen*, die pas aan de *conscriptie* der *mita* ontsnapt zijn, tot slavenarbeid dwingen, dit was een droevig misbruik. Elk dezer *herders* scheer niet alleen, maar *vilde* zijne kudde op de onbarmhartigste wijze. Het mislezen, de preek, de processie, de waskaarsen, enz., alles moest ten duurste betaald worden, en hadden de arme halzen geen geld, dan moesten hunne eijeren, hoenderen, varkens, enz., er aan gelooven, en de ongelukkige menigmaal, om deze papen te mesten, van wilde kruiden en wortelen leven. Terwijl dus de geestelijke Heer de mannen plukte, kreetde zijne eerzame levensgezellin de vrouwen, met spinnen, weven, naaijen, enz., *alles voor haar*. Aan oude zwakke vrouwen gaf zij een' haan en eene hen, die zij moest laten broeden, en op zekeren bepaalden tijd een aantal kuikens brengen. Om alle deze afpersingen in een kort bestek heen te zien, moest men nu en dan in de kerk komen, waar, terwijl zijn [illegible] de de misprevelde, deszelfs *meisje* het spinnewiel aan den [illegible] kant met levendigheid door hare onderhoorigen deed snorren, [illegible] een *Indiaan* zonder eene zekere som niet worden [illegible] zoo werd het lijk voor de geiren en honden geworpen, [illegible] daarentegen bij toeval eens *veel* overgeschoten, zoo [illegible] prachtige begrafenis aanleggen, zond dezelve een [illegible] rekening en [illegible] [illegible] ertreel. Maar bekwamen die arme [illegible] [illegible] geen onderwijs in het Christendom! — [illegible] priesters, maar even voor de mis zong een ander, [illegible] een oude bloede *Indiaan*, die niet meer werken kon, omtrent een half uur lang eenige van buiten geleerde gebeden op, somtijds in 't *Spaansch*, waarvan de menschen *niets* verstonden, en somtijds in de taal der *Inca's*. Dit was het eenige godsdienstige onderwijs voor die menschen, die men dus wel Christenen gelieefde te noemen, maar die niets van het Christendom wisten. *Geld, geld* was de hoofdzaak; ja het eene noodige bij deze zich noemende priesters.

De *Kreolen*, of afstammelingen der naar *Amerika* verhuisde *Spanjaarden* werden natuurlijk zoo niet verdrukt. Maar hen vernederde men door diepe en ondragelijke *verachting*. Even als of alles, wat naar de Nieuwe Wereld overging, in dat oogenblik zelve ontaardde, en die ontaarding in nog sterkere mate aan zijn nageslacht overbragt, zoo werden er genoegzaam nimmer *Kreolen* tot eenig ambt aangesteld. Men zond liever de minst geschikte voorwerpen, alles wat niet deugen wilde, uit *Spanje*, dan bekwame mannen uit *Peru* en *Mexico*, in posten van regering te stellen. Leden der geregtshoven, magistraatspersonen, ontvangers, gaar-

ders, officiers, hooger dan kolonels van de landmilitie, (daar zoo veel als de schutterij bij ons) monniken (als zendelingen), alles kwam bij scheepladingen uit *Spanje*, om *Amerika* te regeren. Het was als of geen *Kreool* lezen of schrijven kon. Men voege hier nu nog bij, dat het hatelijkste *Monopolie* de *Spaansche* nijverheid, door verbod van wijn-, van olijfteelt en van vele andere takken van landbouw in *Amerika* zocht te bevorderen, dus veel land tot woestheid veroordeelde, en geenen anderen toevoer vergunde, dan tot buitensporige prijzen uit het reeds verarmde Moederland. Is het te verwonderen, dat deze menschen, van denzelfden stam als die aankomelingen, en welke niets anders in hun nadeel hadden, dan dat zij in het land zelve geboren waren, waar men hen zoo achteruit zette, is het te verwonderen, dat deze, reeds in 1740 en 1741, wanneer men hun slechts vrijheid van Godsdienst vergunnen wilde, sterk naar de *Engelschen* verlangden, (dit deden zelfs vele priesters) en dat eindelijk, toen zich na drie eeuwen de gelegenheid aanbood, om het hatelijk slavenjuk af te werpen, dit zoo verdrukte menschengeslacht de banier der onafhankelijkheid opstak en handhaafde, in eenen bloedigen worstelstrijd van vijftien jaren, ten spijt aller wreedheden van eenen MORILLO en zijne gelijken! Mogten zij op hunne beurt het juk van den armen *Indiaan* opheffen of ten minste door trapsgewijze verzachting die opheffing voorbereiden!

NATIONAAL OF KONINKLIJK?

Staats-Courant, Zaterd. 5 Mei 1827 No. 107, bl. 3 col. 1 onderaan.

» Z. M. heeft hen" (de Heeren BAUSON en WURMSER, shwal-manufakturiers te *Mechelen* (*).) » in Hoogstdeszelfs bijzondere bescherming genomen, en bij besluit van 4 April ll. bepaald, dat het fonds, bestemd tot de aanmoediging der volksvlijt, 40 aandeelen, ieder van 2500 gulden, in dezelve zou nemen, en eenen commissaris benoemd, om Hoogstdeszelfs belangen waar te nemen." — O ja! de belangen der Natie zijn die van Zijne Majesteit: maar in eene constitutionnele regering, met afzonderlijke *civiele lijst*, zijn de geldzaken afgescheiden, en is dus althans die uitdrukking zeer onjuist.

Maar er is buitendien in den maatregel zelf iets bevreemdend. Er bestaat, namelijk, een fonds voor den landbouw, een vast kapitaal, uit wiens renten volgens uitgaven ten behoeve van den landbouw geschieden (waarover misschien wel eens nader) naar een fonds ter aanmoediging der volksvlijt kenden wij tot hoe niet, en wenschten daarvan nader berigt. Er is wel bij de wet van 12 July 1821, art. 12, wegens de algemeene vermindering der inkomende regten tot op 6 pCt. die daarbij *toegezegd* was, dertien tonnen gouds jaarlijks toegestaan tot aanmoediging van fabrieken enz. en het kon wel moeijelijk vallen die groote som jaarlijks ten nutte te besteden en mogt daarvan wel jaarlijks aan de Staten-Generaal een afzonderlijk verslag geschieden — maar de som is toegestaan als jaarlijksche uitgave; en om nu daarvan weder hoofdsommen te formeren, wier renten natuurlijk tot voordeel van dat fonds (dat bij de wet niet bekend is) zouden moeten strekken, zoude een nieuwen omslag, veroorzaken van administratie; en als fonds, gevormd van landsgeld, maar geadministreerd buiten toezigt van de Staten-Generaal of Nationale Rekenkamer, was het zelfs inconstitutioneel.

BURGERLIJK WETBOEK, *opgehelderd door deszelfs gronden en door voorbeelden, met de oplossing onder elk artikel van de moeijelijkheden zoo wel, als van de voornaamste regtskwestien, welke de tekst oplevert, en de definitien van alle regtstermen, door* J. A. ROGRON, *advocaat bij 's Konings raden en het hof van cassatie, naar derdarde uitgave, houdende de veranderingen, wijzigingen en nieuwe verordeningen van het wetboek voor het Koningrijk der Nederlanden, uit het Fransch vertaald, door* J. C. VAN HEUSDEN, JZ., *regter ter instructie bij de regtbank van eerste aanleg [illegible] Eerste deels eerste [illegible]*

[illegible] bij alle regtsgeleerden, burgemeesteren, secretarissen, vrederegters en alle hoogere en mindere ambtenaren, mitsgaders bij ieder burger, welke met de beginselen en taal des regts minder bekend is."

't Gebeurt niet altijd, dat eene Boekverkoopers-aankondiging en aanprijzend uitventen zijner waar, als *recensie* kan overgenomen worden. Hier echter kunnen wij dit onbeschroomd, en achten dat de kundige en werkzame heer VAN HEUSDEN, voor hen die geen fransch lezen, en die veel haast maken om de afwijkingen des Nieuw-Nederlandschen van het Fransch-Napoleons burgerlijk wetboek te leeren kennen, een nuttig werk verrigt en op kunne erkentenis aanspraak heeft. — Mits 1.) het werk spoedig voortga, (de *Code-Napoleon* zelf behoeft niet weer vertaald te worden, en men had misschien zelfs beter gedaan, dien, bij *deze* inrigting des druks, niet te herdrukken) 2.) het werk niet vlugtig behandeld, maar goed overgezien worde, bl. v. op bl. 112 *aanteek.* schijnt een geheele regel uitgevallen, en is de bepaling des nieuwen wetboeks blijkbaar verminkt.

H.

DAT ZOU DE MINISTER FALCK NIET GEDULD HEBBEN!

Men aankondigt thans openlijk te verkoopen, als (NB.) *regaal*, behoorende bij de Heerlijkheid *Wadenoijen*, het regt van Collatie, ook van de *Schaolmeesters*-plaats. — Men zal toch, indien de Schoolopziener zijn regt en zijnen pligt kent, moeite hebben dit te presteren. — Of zijn er sedert de waarschuwende aanschrijving aan de schoolopzieners van den Heer Minister F., nadere en contraire maatregelen genomen?

D. E. JURY.

» *Parijs*, d. 4 Mei. Uit eene petitie van eenen Corsicaan aan de vergadering der gedeputeerden blijkt, dat de regtspleging, door middel van gezworenen op dat eiland, nog niet bekend is. De ministerielen meenen, dat de Corsicanen nog niet beschaafd genoeg zijn om eene dergelijke instelling te waarderen."

(*Haarl. Cour.* 8 Mei 1827, p. 1 col. 2.)

En wij Nederlanders — ?! — Zie den raadsheer VAN HAMELSVELD, den subst. procureur-generaal WEILAND, en de nieuw aanstaande, althans gedecreteerde en gepromulgeerde inrigting van het regtswezen! —

WAT DOET GY MET UWE KLOMPEN OP HET YS?

Biographie nationale ou Dictionnaire historique de tous les hommes morts et vivans, nés dans le royaume des Pays-Bas, qui se sont rendu célèbres par leurs talens, leurs vertus et leurs actions. T. 1. Livr. à Mons 1827, pag. 45 onderaan. — » BALE (Laurent) *poëte hollandais de la fin du 17. siècle, était seigneur de Walverhorst, et neveu du célèbre historien* NOOST." — NB. HOOFT. —

Ald. p. 193. » BILDERDYK NB. *et regne ont offert à leurs compatriotes une nouvelle edition des* Oeuvres de CATS, *dans un format commode et portatif etc. etc.*

Aan de Redactie.

Onder het wijs en gelukkig bestuur van onzen Geëerbiedigden Koning, vindt zich thans elk *Nederlander*, in de gelegenheid, om zijne bezwaren Hoogstdenzelven kennelijk te maken, zijne belangen den Vorst op te dragen.

Hij wordt hiertoe onder anderen in staat gesteld, *en* door het regt van petitie *en* door de gemakkelijkheid van in persoon toegang tot Zijne Majesteit te verkrijgen.

Er kunnen echter gevallen bestaan, waarin men van geen dezer beide middelen gebruik kan maken, en die des niet te min van genoegzaam belang zijn, om onder de oogen des Vorsten gebragt te worden.

De onschatbare vrijheid der drukpers, waarin wij, Gode zij dank, ons verheugen mogen, stelt ons in dusdanig geval in de mogelijkheid, om, door middel der nieuwsbladen, onze wenschen kenbaar te maken en, veellijt, op die wijze, onder het oog des gouvernements te brengen.

En daar ik vermeen, dat ik, in het onderhavige geval, mij noch schriftelijk, noch mondeling tot den Koning kan wenden, zoo neem ik de vrijheid UWEd. de navolgende oppervlakkige bedenkingen te doen toekomen; met verzoek die, zoo geene redenen zulks verhinderen, in de zoo algemeen gelezen wordende Arnhemsche Courant op te nemen.

Ik ben, Mijn Heer de Redacteur! Griffier van het vredegeregt des kantons . . . . . , tot welken post het Zijner Majesteit goedgunstig behaagde mij voor circa twaalf jaren te benoemen.

Met eene huishouding van 8 personen bezwaard, waren het geringe tractement van *f* 152-00, mitsgaders de wettelijke emolumenten (als vallende de verkoopingen van roerende goederen bijna uitsluitend den; tevens met het burgemeesterschap bekleedden, Notaris ten deel) onvoldoende om, op eene eenigzins fatsoenlijke wijze, in de behoeften van mij en de mijnen te voorzien; — en het was alleen de hoop van, bij eene eventueele en nu reeds zoo lang verwachte organisatie der regterlijke magt, eene behoorlijke bezoldiging te zullen bekomen, dat wij ons in de grootste bekrompenheid behielpen, zonder dat ik pogingen aanwendde om, door Koninklijke gunst in een ander, min door mij gewenscht, doch meer lucratief vak geplaatst te worden.

In mijne omstandigheden zag ik dus met leedwezen dat het, in den jare 1820, der Tweede Kamer van de Staten-Generaal voorgedragen ontwerp van wet op dit stuk, niet was aangenomen; terwijl ik vervolgens, van jaar tot jaar, in eene blijde verwachting de voordragt eener nieuwe project-wet, in dezen, te gemoet zag.

De reeds in den loopen des jongst afgeloopenen jaars in sommige nieuwsbladen gedane aankondiging, dat dusdanig ontwerp nog in de tegenwoordige zitting aan de beraadslagingen der kamers zoude worden onderworpen, deed mijne hoop en [illegible] van omstandigheden toenemen; en werd [illegible] bij het lezen der aanspraak, door onzen geliefden Vorst, bij de jongste opening der vergadering van de Staten-Generaal, gedaan.

Reikhalzend zag ik nu de lang gewenschte voordragt te gemoet, en grooter nog was mijn verlangen om, toen deze gedaan was, met den inhoud daarvan bekend te worden.

En, ziedaar, nu dat verlangen beyrediged is, zie ik tevens dat ik, in mijne, veellijt te groote, verwachting ben te leur gesteld; — want, in een kanton van den laagsten rang, fungerende, zal (zoo het den Koning behagen mogt mij in mijnen post van griffier bij voortduring te benoemen), mijn tractement, slechts bedragen *f* 350.

Hoezeer nu, eene vermeerdering van circa *f* 200,00 op een tractement van *f* 152-00 op zichzelven als zeer aanzienlijk te beschouwen is, is het toch ook zeker, dat *f* 350-00 benevens eenige emolumenten (zoo die blijven bestaan) niet voldoende zijn om met een maar eenigzins talrijk gezin, op eene fatsoenlijke wijze, te leven; makende voorts de beraadslagingen van de nu aangenomene wet het den regterlijken ambtenaren uiterst moeijelijk, om dit onvoldoende van derzelver inkomsten, op eene andere wijze, te gemoet te komen. — Bovendien kwam mij het verschil tusschen het tractement van den kantons-regter en dat van deszelfs griffier, te groot voor; want, ofschoon de griffier, met betrekking tot den regter, als subaltern ambtenaar te beschouwen is, blijft echter de griffiers-post tot de zoogenaamde fatsoenlijke ambten behooren, en dient, dus ook degene die hem bekleedt, zoodanig bezoldigd te worden, dat hij zich overeenkomstig zijnen post kan gedragen; — terwijl ook tusschen de tractementen van de regters in de provinciale hoven en de arrondissements regtbanken en die van de daarbij te plaatsen griffiers zulk een aanzienlijk verschil niet wordt aangetroffen, onvermindert nog de (immers tot nu toe) aanzienlijke emolumenten aan de posten van laatstgemelden verknocht.

Men heeft van tijd tot tijd, in het belang der onomkoopbaarheid der regterlijke ambtenaren steeds aangedrongen op eene behoorlijke belooning derzelve; doch veellijt heeft men daarmede alleen de hoogere regterlijke bedienden bedoeld.

Is het echter van gewigt dat de onpartijdigheid des regters, door een voldoend inkomen, gewaarborgd worde (iets dat mogelijk, doch in ons gelukkig vaderland niet te vooronderstellen is) dan vraag ik of dit bij den kantons-regter van minder belang is dan bij hoogere regtbanken?

De zaken toch, welke voor het kantons-geregt gebragt worden, zijn veelal van zoo weinig belang, dat de succumberende partij, zelfs bij de volle bewustheid der onregtvaardigheid van het gevelde vonnis, uit hoofde van de verder aan te wenden, zijne krachten te bovengaande, kosten daarin berusten moet.

Gelukkig dus voor den ingezeten, wanneer de kantons-regter kunde met regtvaardigheid paart.

Men zal misschien zeggen, dat het dan genoeg zij, wanneer de *regter* slechts onomkoopbaar en onpartijdig *is*, als, in de meeste gevallen, *alleen* vonnissende; doch het zij mij vergund hierbij aantemerken dat, wanneer de regter en deszelfs griffier met elkander wel zijn, geen vonnis geveld wordt, zonder daarover te zamen is gesproken; iets hetwelk de mogelijkheid daarstelt van, op de gevoelens van den onpartijdigsten

(*) De ultra-Siegenbekianen, die ook al *Loogchem* beginnen te schrijven, gelieven in te zien 's mans nieuwe *Taalkundige Bedenkingen* bl. 67.

en kundigsten regter, invloed uit te oefenen; — zwijgende ik van zoodanigen regter, die, als het ware, aan den leiband van deszelfs griffier moet loopen.

Ziedaar Mijn Heer! wat ik UEd. wilde mededeelen en hetgeen te regt, als alleen uit eigenbelang voortvloeijende, kan beschouwd worden; — des niet te min vertrouw ik naar waarheid en billijkheid geschreven te hebben.

In dit vertrouwen, mag ik hopen, dat, bij eene mogelijke herziening der wet, ook eene gewenschte verbetering in het bedoelde opzigt zal worden gemaakt.

Ik heb de eer te zijn
UEd. DW. Dienaar
B.

ELBURG, den 29 Mei.

Het onderzoek naar de vorderingen der kweekelingen van het Instituut alhier, zal, dit jaar, plaats hebben op Woensdag en Donderdag den 6. en 7. Junij, en de promotie en prijs-uitdeeling den 8. daaraanvolgende, waarvan bij deze den belanghebbenden ouders en voogden wordt kennis gegeven.

ARNHEM, den 5. Junij.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 4. Junij 2 El 7 Palm 9 Duim; gewassen 0 D. gevallen 0 D
Den 5. dito 2 El 6 Palm 0 Duim; gewassen 6 D. gevallen 10 D

Getrouwd:

Mr. J. W. SCHIFF,
en
J. J. PENNING.

AMSTERDAM,
den 30. Mei 1827.

Op den 2. Junij 1827, des avonds omstreeks 10 uren, overleed op den Huize *Engelenburg* bij *Brummen*, de Hoogwelgeboren Vrouwe *R. M. VAN DER HEYDEN Vrouwe van den Engelenburg*. Strekkende deze mede tot kennisgeving aan familie en bekenden.

J. N. W. A. VAN HUGENPOTH.
Executeur Testamentair.

Op den 3. Junij 1827 is op den Huize *Sonsbeek*, onder *Arnhem*, in den ouderdom van ruim tien jaren, ten gevolge eener zenuw-zinking-koorts, overleden de Hoog Welgeboren Jonkheer *EVERD FREDERIC BARON VAN HEECKEREN TOT ENGHUIZEN.*

KADASTER.

PUBLICATIE.

De GOUVERNEUR der PROVINCIE *GELDERLAND*,

Brengt ter kennis der Grondeigenaren, dat [illegible] zal begonnen worden met de [illegible] eigendommen der Gemeente [illegible] en *Verwolde*, om te dienen voor [illegible] Tauxatie zijn belast:

Voor [illegible] tauxateur *J. CROMHOUT*, onder het opzigt van den contrôleur *W. J. DE VRIES.*

Voor *Laren* de tauxateur *B. LUYMERS*, onder het opzigt van den contrôleur *K. W. HOFFMANN.*

Voor *Verwolde* de tauxateur *H. ROMYN*, onder het opzigt van den contrôleur *J. B. VAN ROYEN.*

De Gouverneur noodigt de Grondeigenaren uit, om te zorgen dat zij zelve of wel hunne zaakgelastigden of pachters zoo veel mogelijk bij de Tauxatie hunner landerijen tegenwoordig zijn tot het geven van zoodanige opheldering, als welke nuttig kunnen zijn; en beveelt wijders aan alle beambten in die gemeente aan, om voorschreven contrôleurs en tauxateurs in hunne werkzaamheden behulpzaam te zijn.

Arnhem, den 2. Junij 1827.

De Gouverneur voornoemd,
VAN HEECKEREN VAN KELL.

---

§ § § De Notaris Mr. *GERARD VAN ECK*, residerende te *Arnhem*, als daartoe last hebbende, is voornemens om op Maandag den 11. Junij 1827, des namiddags ten uit [illegible] herberg van *EVERT BRUINS*, Kasteleín te *Duiven* [illegible] te verkoopen:

Een [illegible] LAND, het *Kortstuk* genaamd, gelegen onder *Quo Vadis*, [illegible] *Ooij*, volgens de Ambtskaart, folio 7, No. 9, groot ten [illegible] Roeden en een halve Roeden, belend ten oosten, noorden en [illegible] ten zuiden P. GOLTERMANNEN en Cz.

Ten aanzien der Voorwaarden van Verkoop kan men onderrigt bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris, in de Bakkerstraat, te *Arnhem.*

---

† † † Mr. *H. B. VAN DAALEN*, Notaris te *Wageningen*, daartoe bij vonnis van de Regtbank te *Arnhem* benoemd, zal, nevens zijn Ambtgenoot *De BEEK*, ten verzoeke van de meer- en minderjarige kinderen van den Heer *F. J. BEEK* en wijlen Vrouwe *H. A. M. TIZ*, ingevolge de wet, ten huize van *J. W. RUTGERS*, in het *Hof van Gelderland*, buiten *Wageningen*, op Woensdag den 13. Junij 1827, bij inzet en den 27. daaraanvolgende bij toeslag, telkens des namiddags ten 4 ure, verkoopen:

1. Eene HOESTEDE, genaamd *de Velde*, bestaande in HUIS, ACHTERHUIS, BERG, SCHAPENSCHOT, VARKENSHOK en HOF, met 3 stukken BOUWLAND, te zamen groot 2 Bunders en ruim 41 Roeden.
2. Eene DITO, genaamd de *Mollderkamp*, bestaande in HUIS, ACHTERHUIS, SCHAPENSCHOT, VARKENSHOK, BERG, HOF en BOOMGAARD, met ongeveer 17 Bunders en ruim 3 Roeden, mede BOUW-, WEI-, HOOI-, als BOSCHLAND.
3. Een gedeelte in eene TABAKSSCHUUR, in het geheel groot 5 Gebint, met daarachter gelegen 42 Roeden TABAKSLAND en HOUTGEWAS.
4. Een gedeelte in eene TABAKSSCHUUR, in het geheel groot 8 Gebint met daarbij behorende 99 Roeden TABAKSLAND, de *Timpt* genaamd.
5. Eenige perceelen BOUWLAND, met daarbij behorend HOUTGEWAS, te zamen groot 10 Bunders en 13 Roeden. En
6. Eenige perceelen HOOILAND, met daarbij behoorend HOUTGEWAS, te zamen groot 2 Bunders en 98 Roeden.

Alle de perceelen staande en gelegen onder de gemeente *Rheenen* en in *Achterberg*, provincie *Utrecht*, en breeder bij billetten omschreeven. — Kunnende omtrent dezelve aanwijzing worden verkregen bij den Bouwman *JAN DIRKSEN*, onder *Achterberg*, en zullende omtrent de verkoops-conditien en bewijzen van eigendom in tijds ten kantore van eerstgenoemden Notaris informatien te bekomen zijn.

---

† † † De Notaris Mr. *P. P. EVERTS*, residerende te *Twello*, als daartoe geautoriseerd door de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Arnhem*, zal op Dingsdag den 12. Junij 1827, des namiddags ten 3 ure, in den *Beer* te *Voorst*, ten verzoeke van de kinderen en erfgenamen van wijlen *HENDRIKUS SARINK* en *JACOBA VAN NECK*, in leven Echtlieden, en ten overstaan van den Heer Vrederegter des Kantons *Twello*, doen inzetten en veertien dagen daarna, op Dingsdag den 26. daaraanvolgende, ter zelver uur en plaats, finaal verkoopen:

1. Eene KATERSTEDE, de *kleine Bessembinders Hofstede* genaamd, bestaande in HUIS en zeer goede TUIN met beste VRUCHTBOOMEN beplant, groot ongeveer vijf en dertig Roeden en acht en veertig Ellen, zeer aangenaam gelegen aan den Straatweg nabij het dorp *Voorst*, een klein uur van *Zutphen.*
2. Een stuk BOUWLAND, den *Brummelenbosch* genaamd, groot ongeveer drie en zestig Roeden en zes en tachtig Ellen, mede aan den Straatweg te *Voorst* gelegen.
3. Nog eenige stukken BOUW- en WEIDELAND, alsmede AKKERMAALSBOSSCHEN, mede onder *Voorst* gelegen.

Van welk een en ander nadere informatien te bekomen zijn bij opgemelden Notaris, en bij *W. J. SARINK* te *Voorst.*

---

† † † De Gebroeders *AUGUST* van *Verviers*, zullen zijn uitgepakt Vrijdag den 8. aanstaande, met een Assortiment LAKENS, in het *Hôtel van Brunswijk.*

---

† † † Iemand, in den loop der maand Mei, tusschen *Arnhem* en *Zutphen*, een JAGTHOND vermist hebbende, kan dezelve terug bekomen, tegen betaling dezer Annonce, en eens billijken Kostgelds.

Men wordt verzocht zich binnen 14 dagen aan te melden, zullende na dien tijd, door Vinder over de Hond gedisponeerd worden. Adres onder Letter B. bij den Boekverkooper *KETS*, te *Doesburgh. Brieven Franko.*

---

† † † Iemand, liefst beneden de dertig jaren oud, goed kunnende lezen en schrijven, die vereischte bekwaamheden bezit, en [illegible] is, kan [illegible] P. O. S. T. van V. E. L. D. [illegible] in de Gemeente *Geest*, Provincie *Gelderland*, op een jaarlijks traktement van honderd en vijftig [illegible] voor traktement en kleeding uit de Gemeente-[illegible] [illegible] de Gemeente-erfden, waar te nemen [illegible] met de noodige bewijzen van goed gedrag en een gezond ligchaamsgestel bij den Ondergeteekenden, Burgemeester der voormelde Gemeente.

Geest, den 2. Junij 1827.

C. H. [illegible]

AMSTERDAMSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Vaart tusschen Amsterdam, Harderwijk en Kampen.

De STOOM-BOOT [illegible] zal [illegible] van *Amsterdam* des Maandags, Woensdags en Vrijdags des namiddags ten 4 ure, van *Kampen* des Dingsdags, Donderdags en Zaterdags des namiddags ten 3 ure.

Van *Harderwijk* naar *Deventer* en *Zutphen*, zoo ook van *Kampen* naar *Zwolle* is voor Passagiers en Vrachtgoederen met goede Rijtuigen op Veeren of Riemen geschikte gelegenheid.

De Boot komt 4 uren na het vertrek zoo wel van *Amsterdam* als van *Kampen* te *Harderwijk* aan.

---

§ § § *J. Az. DOYER*, Boekverkooper in de *Ketelstraat* te *Arnhem*, berigt het geëerde Publiek, dat hij zijne LEES-BIBLIOTHEEK met zeer veel belangrijke nieuwe *Hollandsche, Hoogduitsche* en *Fransche Werken* vermeerderd heeft, en van heden af weder ter lezing opengesteld heeft. — De Catalogus is bij hem, tegen 20 Cents, te bekomen.

*** Bij den Boekhandelaar J. G. VAN KESTEREN, op het Rokin te *Amsterdam*, is van de pers gekomen en alom verzonden:

I. *Korte Beschouwing van de Vrijmoedige Gedachten over Hollands Indie, en over de Regering van den Gouverneur-Generaal* VAN DER CAPELLEN, door J. E. DOUWES, in gr. 8vo. *f* 1:25.

II. BILDERDIJK (Wm.) *De Lijkrede in het Engelsch* [illegible] tweede verbeterde druk, 3 deeltjes kompleet, met portr. titel en vignet, wel *f* 4:50.

III. GENLIS, (Mevr. DE) *Mengeling van [illegible] geschiedenis van de geheime Genootschappen* [illegible] XIV. een deel kompleet met gravuren, *f* 2:25.

IV. JACOBS, (H.) *Nalatenschap van* ROSALIE VAN ALBAN, een deel kompleet, nieuwe uitgave met gegraveerden titel en vignet *f* 2:50.

Dit Werk van [illegible] *Professor* JACOBS [illegible] geene aanbeveling [illegible] de gunstige beoordeeling [illegible] alle onze Maandschriften [illegible] onder anderen in de *Nederl.* XV. deel No. 6. Blz. [illegible] *Vaderlandsche Mengelingen*, [illegible] No. 2. en [illegible] *Amsterdamsch Letterlievend Maandschrift*, [illegible] No. 1. en 2. ob het [illegible]

V. Gedenkzuil, *voor Nederlands grootste tooneelkunstenaresse* WARNAR-TIER-ZIJLSTRA, *aan derzelver Nagedachtenisse toegewijd door* E. L. [illegible], een deeltje kompl., met gravure, titel en vignet, *f* 1:25.

Dit Werkje in denzelfden smaak uitgegeven, als de *Lijkredenen van* TELMA, kan niet anders, dan aan het publiek welkom zijn.

VI. *Tafereelen, uit het Nonnenleven, zamengesteld uit de papieren der vernietigde Beversche kloosters*, een deeltje kompleet, met gegraveerde plaat, titel en vignet, nieuwe uitgave *f* 1:80.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.